

B. 51.

Q. D. B. V.
EXERCITATIO ACADEMICA
DE
**COMMERCIO
INTER ANIMAM
ET CORPVS,**

QVAM
INCLYTI PHILOSOPHORVM ORDINIS
CONSENSV

PRAESIDE

M. CHRISTIANO GEORGIO
SCHÜSLERO,

HALBERSTADIENSI,

D. V. AVGVSTI c1o 1000xx.

HORIS CONSVETIS

ERVEDITORVM EXAMINI SVBMITTIT

IOANNES THEODORVS HIPPIVS,

HALENSIS PHIL. ET SS. THEOL. CVLT.

HALAE MAGDEBVRGICAE,
LITTERIS IOHANNIS GRVNERI, Acad. TYPOGR.

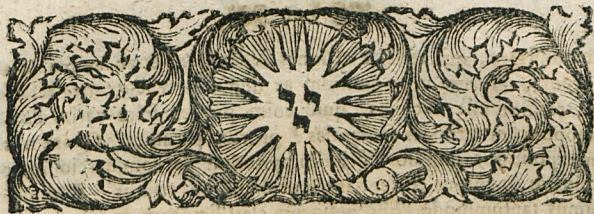
EXERCITATIO ACADEMICA
DE
COMMERCIO
INTER ANIMAM
ET CORPUS.

ORDINE
INGLII PHILOSOPHORVM ORDINIS
CONSENSV
PRAESIDI
M. CHRISTIANO GEORGIO
SCHÜLLERO,
HABERSTADTENSIS
D. V. A. G. V. S. T. I. C. I. S. P. R. A. E.
HONORABILIS
PRÆDICTORVM EXAMINI SUBMITTIT
IOANNES THEODORVS HIPPIVS
HILDESHEIMENSIS ET S. THEOL. C. A. L. T. I.

WILHELMUS MAGNUS
LEIPZIGI JOHANNES GRUND, ACADEMIAE LIBRARIVS

A. N.

PRAEFAMEN.

Aggredimur, beneuole Lector, tradere illas meditationes, quas de commercio inter animam & corpus nobiscum volumus reuoluimusque, quasque iam dudum Dissertatione quadam promissimus. Exhibebimus primo veterum & recentiorum Philosophorum celeberrimorum de hacce veritate hypothese, quibus denique nostras adiungemus. Spem fouemus certissimam, fore, ut nostrae hae meditationes nitantur & certissimis principiis & euidentissima experientia. Quodsi vero quaedam occurrant, quae lectori non ex omni parte arrideant, in aequiorem melioremque partem ea ut interpretetur, beneuolum Lectorem obsecramus. Deum denique praepotentem ac omnipotentem, omnis scientiae auctorem atque datorem supplices rogamus, gratia sua hisce nostris conatibus ut sit praesto, qua certo consilii ad rem statim nos accingimus ipsam.

§. I.

Omni tempore plurimi fuerunt, qui magno studio al-
laborarunt, commercium inter animam & corpus explicare atque

A 2

demon-

demonstrare, qua ratione actiones dependeant & ab anima & a corpore. Horum vero omnium ac singulorum sententias referre, rei non esse ducimus, quid enim prodest scire varias Philosophorum erroneas sententias? prorsus parum. Quare nos in expositione singulorum Philosophorum de commercio inter animam & corpus sententiarum prolixius non erimus. Recensēbimus tantummodo Philosophorum clarissimorum de commercio inter animam & corpus hypothesēs, quas ad tres classes commode referre poterimus, quibus denique recentiorum quorundam sententias, & quid de illis sentiendum annectemus.

§. II.

Ad primam classē illos referimus, qui influxum dari physicum affirmarunt, hac ratione, ut animam in corpus operari motusque vi voluntatis suae producere, corpus vero in animam agere, ibique perceptiones gignere putarint. Hac ratione enim sibi commercium inter animam & corpus conceperunt, qui influxum physicum statuerunt. Huic hypothesi additi fuerunt superiorum seculorum plurimi Philosophi, nec non scholastici, qui certo crediderunt, hanc explicationem, seu demonstrationem commercii inter animam & corpus quotidiana experientia satis esse stabilitam. Hancce vero hypothesin experientia non demonstrari, ostendit Magnificus Dominus Wolffius in pereximio Tractatu de Deo Mundo & Anima. p. 417 & seqq. ubi satis luculenter exposuit, hancce sententiam scholasticorum veterumque Philosophorum ita comparatam esse, ut rationali modo explicari plane non possit, nec non, quod legi certissima natura, quod eadem virium quantitas in rerum natura conservari debeat, contradicat, atque exinde minime locum habere possit, nisi quid pro vero habere velimus, quod certissimis veritatibus aduersatur.

§. III.

Classis secundae auctor fuit Cartheusius, hic primus, qui erroneam prorsus esse Scholasticorum de commercio inter animam

animam

nam & corpus sententiam cognouit, eorumque sententiam reiecit, & rationali modo commercium inter animam et corpus explicare allaborauit. Ratio, quæ Cartesium adduxit, veterum sententiam reicere, hæc fuit: Ex doctrina motuum agnouit, eandem in natura vniuersi corporea motus (seu potius quemadmodum postea Leibnitijs Actis eruditorum 1698, p. 429) ostendit, virium motricium quantitatem) constanter conseruari, vnde intellexit, admisso influxu physico corporis in mentem & mentis in corpus, continuo violari istam naturæ legem, quare influxum physicum tamquam naturæ aduersum reiecit. Quum vero ex causis secundis commercium inter animam & corpus demonstrare non possibile iudicaret, ad immediatum Numinis nutum confugit, & tum actiones corporum in se inuicem, tum animæ in corpus & vicissim corporis in animam actiones per quandam naturæ legem explicare aggressus est. Quamam vero illa lex sit, plurimis & ipse & Malebranche dans l'entetien sur la Methaphisique exposuit locis, Legem nempe naturæ esse diuinam voluntatem qua Deus voluerit, vt quotiescunque spiritus animales hæc vel ista ratione in cerebro agitentur, hæc vel ista idea in mente oriatur, & quoties mens velit, vt membra quædam corporis moueantur, motus quoque subsequantur. Ex quibus satis apparet, Cartesii sententiam esse, nutum diuinum veram causam esse tum idearum in mente exorientium, tum motuum in corpore ad nutum mentis subsecutorum. Quum vero hæc ratione neque corpus neque anima vi agendi propria instruuntur, sed occasiones sunt tantummodo, quibus Deus ad commercium inter animam & corpus stabiliendum vtitur, Systema hoc Systema casualium occasionalium vocari solet.

§. IV.

Huic Cartesii hypothese plurimi Philosophi & huius & superioris seculi adsentii sunt. Sed & hanc commercii inter animam & corpus explicationem non veram atque adæquatam esse, primo cognouit illustris Leibnitijs, ideoque illam reiecit. Pro-

lapsus enim fuit Carthesius in hanc sententiam, quia non perperdit, principium rationis sufficientis, quod nempe nihil possit esse absque ratione, per consequens & diuinam voluntatem non absque ratione esse, neque illam absque ratione legem quandam ferre posse. Hoc si enim distincte agnouisset facile suam hypotheseo locum habere non posse intelligere potuisset. Nulla enim ad est ratio quare eiusmodi legem vti Carthesius voluit Deus dedisset. Quare Leibnitius cum hancee veritatem distincte cognouerit, Carthesii sententiam non potuit non reiicere. Conf. celeberrimus Dn. Wolff. l. c. p. 422. vbi plures rationes adduxit, propter quas hocce Systema locum habere non possit, quas vero, quam exquisite ibi sunt demonstratae, nos recensere superuacaneum esse ducimus.

§. V.

Non solum vero Leibnitius insufficientiam Hypotheseos Carthesianae agnouit, sed & commercium inter animam & corpus alia ratione explicare allaborauit. Perspicacissimus hicce Philosophus optime agnouit, hominem ex duabus plane diuersis compositum esse substantiis, substantia vero cuiuslibet competere vim, qua omnes actiones producit. Substantiam enim definiuit, quod sit ens, vi actiua praeditum, conf. Acta Eruditorum 1695, & Magnificum Dominum Wolfium l. c. p. 49. §. 116. Quodsi autem anima & corpus diuersae sunt substantiae, sequitur omnino, vtrique vim propriam operandi seu producendi actus competere, cuiusque enim substantiae competit vis quaedam agendi qua actus producit conf. Celeb. D. Wolfium. l. c. Si vero anima propria vi producit perceptiones seu actiones, & corpus quoque propria vi secundum certas quasdam motus leges actiones suas producit, anima neque in corpus, neque corpus in animam operatur, nec non requiritur immediatus DEI concursus ad producendos & motus corporis & perceptiones animi. Haec quum agnouerit, non potuit non celeberrimus Leibnitius reiicere & influxum physicum & systema causarum occasionalium, & hac

& hac ratione commercium inter animam & corpus conseruari, sibi concipere, quod per præscientiam diuinam eiusmodi substantiæ sint combinatæ, quæ sibi inuicem actionibus propriis, quas propria vi producant, respondent. Et hæc est celeberrimi Leibnitii de commercio inter animam & corpus sententia. Hac ratione sibi concepit perspicacissimus hicce Philosophus commercium inter animam & corpus, vt anima vi propria producat perceptiones, quæ respondent motibus corporis, corpus vero per structuram mechanicam secundum certas motus leges eiusmodi motus & operationes, producat quæ respondent perceptionibus animæ. Atque ita harmoniam inter corpus & animam esse perpetuam.

§. VI.

Hanc præstabilitam harmoniam, cuius auctor vti diximus, Leibnitius, multis cognita atque perspectu difficillimam euidentissime declarauit Magnificus Dn, Wolffius, l. c. p. 424. §. 765. & rationibus quam certissimis eius veritatem, quod nempe nitatur certissimis principiis, demonstrauit. Quare nos in explicatione huius systematis vberiores esse superuacaneum iure iudicamus. Progredimur & recentioris ætatis quorundam Philosophorum sententias a supra deductis systematibus diuersas cognoscere conamur.

§. VII.

Fuerunt quidam nostra ætate, qui de animæ & corporis vinculo sententias supra deductas quidem agnouerunt, at omnes simul etiam repudiarunt, suadentes potius, vt quærentibus de commercio inter animam & corpus per ingenuam ignorantiam professionem respondeamus. Sed hos eorumque argumenta, quibus ignorantiam suam probare conantur, iure non respiciamus, sunt enim, quæcunque in medium proferunt, ita comparata, vt præclaram principiorum Philosophicorum ignorantiam profiteantur. Hos inquam derelinquimus & illos potius respiciamus, qui nostra ætate vinculum inter animam & corpus explicare aggressi sunt. Primum inter hos locum occupant illi, qui

Audite

studio agnoscendi veritatem, commercii inter animam & corpus, in hunc errorem prolapsi, vt ex tribus partibus, essentialibus mente nempe, anima & corpore, hominem compositum esse, contendere non erubuerint, & quidem hac ratione, vt mentem substantiam omnis materiæ expertem ac præditam intelligendi iuxta ac volendi facultatibus, dixerint, corpus autem per substantiam materiata & mechanicam definierint, animam denique substantiam esse naturæ inter corpus & mentem mediæ, communem homini cum bestiis, præfectamque in homine corporis motibus & sensibus, affirmarint. Hi inquam, qui ex hisce tribus partibus hominem compositum esse affirmant, animam dicunt esse, quæ pareat menti in corpore mouendo, ceteraque curet omnia, quæ ad hominem, vt aiunt, animale, spectant, & vinculum illud esse, quo mediante mens corpus afficere, in corpus agere, inque corporis consociatione conseruari possit. Hanc vero animam, quæ ex ipsorum opinione vinculum inter animam & corpus conseruatur, nunc ex spiritibus animalibus seu vitalibus in sanguine latentibus, nunc ex ætherea, nunc ex substantia siderica, nunc ex liquido, quod in neruis continetur, nunc ex igne vitali aut calido innato, aut humido radicali, nunc aliunde deriuandam esse contendunt. Ipsam hanc illorum explicationem vero si respicimus, statim hanc hypothesin locum habere non posse agnoscimus, si quidem in ipsa explicatione suæ hypotheseos sibi contradicunt, primo enim plane diuersas inter se tres has substantias asserunt, in explicatione vero corpus & animam re vera vnam substantiam esse affirmant. Si quidem corpus materiam crassam explicant, animam vero ex subtiliore quadam materia compositam, vti agnouimus, contendunt. Vnde itaque corpus & animam diuersas esse substantias probabunt? Hæc certe illorum responsio, quod nempe exinde diuersæ hæc sint substantiæ, quia anima subtiliore quadam materia, corpus vero crassiore sit compositum, minime sufficet, hæc si enim sufficeret, omnino sequeretur, non tantum modo tres dari substantias, sed plures, quibus

quibus compositus sit homo. Varii enim dantur in homine li-
quores, qui diuersi inter se in eo, quod alii sunt subtiliores, alii
vero crassiores, quodsi itaque ab hac diuersitate dependeret sub-
stantiarum diuersitas omnino sequeretur quam plurimis homi-
nem compositum substantiis, non vero tantum tribus. Multo luci-
dior falsitas eorum, qui tribus substantiis hominem composi-
tum asserunt, apparet, ipsam substantiæ distinctam notionem
accurate si perpendimus, tunc statim sole meridiano clarius ap-
paret, sententiam hanc de tribus hominis partibus essentialibus or-
tam esse ex non distincta cognitione substantiæ & quod illæ sub-
stantiæ tantummodo diuersæ, quarum attributa essentialia plane
sunt diuersa. Nimis prolixum esse putamus, ad iam memora-
ta principia sententiam de tribus hominis partibus examinare at-
que illius insufficientiam demonstrare, præmissis cum certo su-
mus persuasi, cuilibet, cui hæc principia cognita sunt atque
perspecta, & hoc cogniturore facillimum. Cum itaque vti de-
monstrauimus principium de tribus hominis partibus essentiali-
bus erroneum, omnino erronea inde dependens demonstra-
tio commercii inter animam & corpus quare illam non res-
picimus.

§ VIII.

Alii hac ratione nostra etate vinculum inter animam &
corpus explicare allaborarunt, vt asseruerint, fieri per volunta-
tem Dei, vt anima materia omnis expers & corpus materia-
tum se inuicem sine medio efficiant, vt sit tamdiu motuum cor-
poris & cogitationum animi veluti resiprocatio quædam animæ-
que quasi in corpore habitatio, quamdiu Deus velit, vt anima
& corpore non egrediatur, præter hanc Dei vero voluntatem
nullum aliud vnionis inter animam & corpus medium seu vin-
culum reperiri posse, quam animæ amorem, & inclinationem
erga corpus, hanc esse ita animæ per naturæ habitum ingenera-
tam,

tam, vt anima a corpore non nisi vi quadam & destructio prius corpore dissolui possit, quam sententiam suam fecit Dn. G. De-thardingius, Prof. Medic. Rostochiens. clariss. in scrutinio commercii animi & corporis. Hanc vero commercii inter animam & corpus explicationem minus adæquatam esse, & quotidiana experientia satis demonstrat, vt ad illam remouendam rationibus a priori non indigeamus. Quotidie experimur, dari homines, mortem mirum qui exoptant, atque ita omnem inclinationem & amorem erga corpus amiserunt, exinde vero vitam non amittunt, sed sunt superstites. Quam plurimi quoque inueniuntur qui in ipso agone mirum diutius inter viuos morari desiderant, nihilominus tamen inuiti vita priuantur, atque vinculum inter animam & corpus rumpitur. Has quotidianas obseruationes certissimas satis euidenter demonstrare putamus, minime vinculum seu commercium inter animam & corpus dependere ab amore, seu inclinatione animæ erga corpus.

§. IX.

Paucis ab hinc annis & Wittebergæ prodiit quadam dissertatio de Vinculo inter animam & corpus, in hac Autor Celeb. Vinculum animæ & corporis quærendum esse *πρόρας* in diuina voluntate *δευέως* autem incongruentia cogitationum seu operationum animæ rationalis cum motibus & toto statu seu conditione corporis humani conuenienti; Hoc illud ipsum esse affirmat autor celeberrimus, quo posito, ponatur etiam animæ humanæ & corporis nostri copulatio, quo im pedito aut prorsus negato inpediatur simul & prorsus tollatur hæc coniunctio. Huic celeberrimo auctori lubentissime concedimus, vera esse supposita, commercium inter animam & corpus dependere primario a voluntate diuina, Deus nempe vti Leibnitius demonstrauit, combinauit eiusmodi substantias, quarum actiones sibi inuicem

vicem respondere posse, per præscientiam cognouit, secundario autem commercium inter animam & corpus dependere a congruentia cogitationum seu operationum animæ, cum motibus corporis, sed hæc supposita minime commercium inter animam & corpus explicant, declarant enim tantummodo, quidnam sit commercium inter animam & corpus, minime vero ex his suppositis patet, qua ratione commercium inter animam & corpus sit comparatum, quoque modo conseruetur ac continetur, quid anima ad commercium stabiliendum cum corpore conferat, & quid corpus contribuat. Quum itaque non sufficiens hæc commercii inter animam & corpus explicatio in ea non acquiescimus, qui studio flagramus, distinctam acquirendi de hacce veritate notitiam,

S. X.

Hæ sunt recentiores de commercio inter animam & corpus potiores hypotheses, quas vero ita comparatas esse cognouimus, vt in illis acquiescere non possit, distinctam notionem huius veritatis qui exoptat. Relinquimus itaque has hypotheses, ac præstabilitæ harmoniæ celeberrimi Leibnitii adsentimur, siquidem huius hypothesin ita comparatam agnouimus, vt nitatur certissimis naturæ principiis. Cognitum quidem atque perspectum nobis est, quibus impugnatur hæc celeberrimi huius Philosophi sententia, quidam enim iam fuerunt tempore Leibnitii, qui illam plane impossibilem iudicarunt, quibus vero literis quibusdam satis exquisite respondit ipse Leibnitius. Nostris temporibus a multis adhuc quotidie impugnatur exinde quod libertati contradicat actionum, ac omnem prorsus tollat libertatem. Has vero omnes difficultates plane expirare certosumus persuasi, commercium inter animam & corpus ita nobis concipimus, vt anima vi, qua pollet, propria, omnes perceptio-

ceptiones producat, & corpus vicissim vi motrice, quæ præditum, secundum leges motus producat omnes motus seu operationes corporeas, ita tamen, ut anima dirigat motus seu actiones corporis. Hac ratione nobis si concipimus operationes & corporis & animæ, sumus persuasi, non solum conceptu facillimum esse commercium, sed & prorsus exirare omnes difficultates, quæ contra libertatem actionum moveri possunt, uti alio loco pluribus demonstrabimus. Iam demonstrandum nobis omnino erit, nostrum conceptum, quem nobis formauimus, animam dirigere motus corporis, quos tamen non producit, nisi & certis principiis & euidentiſſima experientia.

§. XI.

Paragrapho antec. commercium inter animam & corpus hac ratione explicare aggressi sumus, ut dixerimus, corpus esse instar machinæ cuiusdam, quod viſturæ omnes producat actiones, juxta regulas mechanicas legesque motus, animam vero per se omnes producere operationes suas, commercium autem inter animam & corpus hac ratione stabiliri, ut anima dirigat ac gubernet operationes mechanicas corporis, quæ corpus necessario secundum leges motus producat, hæc vero tria nostra asserta vera esse, iam nobis erit demonstrandum. Primo quod attinet illud suppositum, quod anima per se producat omnes perceptiones, hoc facile demonstrare poterimus, tantummodo considerandum nobis erit, animam esse substantiam, quod sanioris mentis capax negare non poterit, quodsi vero anima est substantia, omnino in se continere debet, rationem mutationis status sui seu perceptionum quod Dissertatione nostra de Anima, eius affectibus atque cultura pluribus demonstrauimus §. II. p. 6. Quod vero corpus & in se necessario

contineat rationem motuum seu mutationis status sui, hoc probatur itidem exinde, quia corpus est substantia, quod nemo in dubium vocare poterit. In se itaque necessario continet rationem motuum ac motus per se producit, neque alio quodam ente creato ad motus producendos indiget, confer. Excellentif. D. Wolff. l. c. p. 49. quod & satis patet a posteriori, & Anatomicorum observationibus stabilitur. Denique quod attinet tertium nostrum suppositum, quod anima dirigat operationes corporis, quia corpus per se secundum leges motus producit, & hoc a priori & a posteriori probare poterimus. Priusquam vero ipsam demonstrationem huius veritatis aggrediamur, liceat nobis, quo eo lucidior nostra appareat mens, exempla quaedam adducere. Ponamus nos die Sabati sonantes percipere campanas, & apud animum nostrum constituere, templa adire, unde hoc, quod percepto hoc campanarum sono templa adeamus, illo vero non percepto domi permaneamus? nonne dependet ab anima? Resp. omnino. Anima enim est res quæ sibi representare valet. In anima itaque ratio continetur, quod campanarum sono percepto templum hoc vel illud adeamus. Quo modo vero ratio huius actus in anima continetur, facile cognoscere poterimus, actum hunc ce accurate si perpendimus. Actum enim huncce distincte si perpendimus statim intelligimus, animam quadam directione concurrere ad hunc actum. Corpus vti scimus, antea iam est in motu, quod vero motus corporis versus hoc vel illud templum dirigatur, hoc efficit anima, dirigendo nempe motus corporis huc vel illuc. Hoc eo lucidius apparet, si ponimus obvenire nobis quendam in platea qui nos certiores reddat, celeberrimum quendam concionatorem in alio quodam templo, quam quod nos adire constitueramus, sermonem sacrum iam facere, simulac hoc percipiemus, motum corporis, quem versus aliud templum direximus, mutabimus, & versus illud

animam sacrum in quo illum concionatorem concionatum
 percipimus, dirigemus. Vnde quaeso, quod simulac percipimus
 concionatorem celebrem quendam in alio templo, quam quod
 adire constitueramus, facere sermonem, motum corporis mu-
 temus, atque statim dirigamus versus illud templum? nonne de-
 pendet a relatione quam amicus nobis fecit? Resp. omnino, quod si
 enim iste nobis non obuius esset factus, atque noua illanobis re-
 tulisset, omnino templum illud, quod constitueramus, adissemus.
 Patet itaque, quod haec mutatio motus dependeat ab anima, ita
 ut haec motum corporis dirigat versus illud templum, alias enim
 motus corporis versus aliud templum direxissemus. Quo eo
 lucidior res appareat, liceat nobis in hocce exemplo continuare.
 Ponamus nos ingredi illud templum, quo nouum quendam con-
 cionatorem sermonem facturum percipimus, ac nos loco celeberrimi
 istius concionatoris balbutientem ac haesitantem inuenire,
 simulac templum illud derelinquamus, ac potius nos eo confere-
 remus ubi meliorem concionaturum scimus. Vnde quod iterum
 motus corporis mutetur, omnino ab anima dependere, illam-
 que motum huncce dirigere asserere debemus, nisi asserere ve-
 limus, corpus nostrum necessario templum illud ingredi debuisse,
 per momentum tantum ibi morari, ac simul ac alium in locum
 se conferre. Ex hoc exemplo cognitu facillimum esse iudica-
 mus, quid intelligamus animam si dirigere actiones seu motus cor-
 poris affirmamus, nos nimirum per directionem non intelligere,
 quod anima producat motus corporis, minime, nam corpus per se
 motus producit, secundum certas motus leges, uti in physicis
 demonstratur, anima vero illas dirigit, ut huc vel illuc ten-
 dant. Haec sufficere putamus ad mentem nostram declarandam,
 progre limur itaque ad ipsam huius assertionis demonstrationem.
 A priori hanc demonstrare poterimus ex principio rationis
 sufficientis quod nihil sit absque ratione sufficiente. Nimirum
 ponamus, animam non dirigere motus hominis, unde rationem

pete-

petemus, quod die Sabbati, quando percipimus celebrem quendam concionatorem in æde quadam sacra sermonem esse facturum, statim festinando in illud templum nos conferamus, non vero illud templum petamus, quod alias visitare solemus. In quonam continetur ratio huius actus? Certe in corpore non continetur, siquidem corpus præter motus nihil efficere valet, ideoque non in illo contineri potest, quod ambulemus in illam ædem, non vero in aliam quandam, nisi necessario nos illud templum ingredi debere affirmare velimus, quod tamen absit. Quod DEUS vero immediate ita actiones corporis dirigat, ut corpus in hanc vel illam ædem se conferat, hoc asserere esset absurdissimum. DEUM enim ita omnium actionum & malarum autorem esse asserere deberemus, quod prorsus absolum. Quum itaque, neque in corpore neque in DEO ratio huius actus quod ita dirigatur motus corporis continetur, certe in anima ratio huius actus, quod ita dirigatur, continetur. Quod si vero quidam hoc in dubium vocare velit omnino concedere debet, esse hunc actum absque ratione seu prorsus necessarium, quod utrumque asserere non poterimus. Patet itaque & a priori, omnino animæ competere vim dirigendi actiones seu motus corporis. Quare lubentissime in hanc sententiam, adducimur, ut asseramus animæ competere vim quandam dirigendi actiones seu motus corporis. A posteriori pluribus exemplis hanc nostram hypothesein demonstrare non necessarium esse iudicamus, quum ex exemplo supra adducto satis clare illam apparere putamus. Nec non certo sumus persuasi, quemlibet actiones suas quotidianas si obseruat, lubentissime concessurum, hanc nostram assertionem omnino locum habere posse.

§. XII.

Contra vero hanc nostram deductam meditationem in medium forsitan quisquam assurgat, illam ita esse comparatam, ut influxum physicum supra reiectum stabiliat, nec non quod illa repugnet legi certissimæ quod eadem virium quantitatis conservari debeat; tertio quis opponat, illam corporis & animæ attributa inter se confundere. Sed accurate omnia si perpendimus, omnes has obiectiones contra nostram assertionem locum habere non posse facile agnoscemus.

§. XIII.

Primo quod attinet influxum physicum, illi minime fauet nostra commercii inter animam & corpus explicatio. Influxum enim physicum illi statuunt, qui animam in corpus & corpus in animam vicissim operari affirmant, quod vero nos minime asserimus, nos enim cum celeberrimo Leibnitio dicimus animam per naturam suam producere perceptiones & corpus secundum leges motus vi propria producere, motus, addimus tantum modo animam dirigere motus, quos corpus vi propria producit, Prorsus itaque ab illorum sententia, influxum physicum dari qui asserunt. Secundo quod attinet legem illam naturæ, quod eadem virium quantitatis in rerum natura conservari debeat, & huic legi naturæ certissimæ nostra hypothesis non contradicit, siquidem vis illa animæ, qua dirigit motus corporis, per suam naturam animæ competit. Quod si vero vis directiva motuum corporis animæ per suam naturam competit, minime vis illa perit, sed semper eadem manet. Idem comparatum est enim cum vi illa, qua anima motus corporis dirigit, quemadmodum comparatum cum vi perceptiva perceptiva

perceptiva animæ per suam naturam competit' ideoque animæ est perpetua. Sed obiciat forse quis piam, vnde demonstrari possit, quod vis illa, per quam anima motus corporis dirigit, animæ per suam naturam competat: Huic respondebimus, vnde cognitum atque perspectum habemus, quod vis perceptiva animæ per naturam competat illique sit perpetua? Resp. quia experimur, animæ competere eiusmodi vim. Eadem experientia nos docet, animæ quod competat & vis directiva qua motus corporis dirigit, nec non ipsa S. Scriptura eiusmodi vim spiritibus competere nos erudit. Tertio denique quod attinet objectionem illorum, qui putant, nos per nostram hypothesin confundere attributa animæ & corporis, his respondemus omnino quidem apparere, ac si eo, quod animæ vim directivam attribuamus, ei vim motricem, quæ corporis attributam, adscribamus. Sed rem ipsam distincti si perpendimus, statim agnoscimus, illam consequentiam minime veram, animæ competit vis directiva motus corporis, ergo & ipsi vis motrix corporibus propria competere debet. Superesset quidem, ut principium illud, juxta quod anima motus corporis dirigit, exponamus. cum spatium vero huic Dissertationi destinatum iam consumtum, dissertationi peculiari illud destinamus

SOLI DEO GLORIA.

C

Gratulor

Gratulor ex animo Cathedram quod scandis
AMICE,
Atque TIBI læto pectore fausta precor!
Inuigila porro studiis vt præmia tandem.
Exacto curtu digna labore ferant!

Paucis hisce verbis Ciuī atque Amico suo
æstumatisimo gratulatur.

Carolus Gottlieb Knorr/

Halensis J. V. Cand.

Was wil Herr Hippus vor andern ietzt beginnen?
Wil Er nicht allzu fröh hin zum Parnallus gehn?
Nein! spricht Apollens Mund: den Streit soll Er
gewinnen,
Und künfftig soll Er auch zu meiner Seiten stehn,
Auf unserm Saal: Achen ist Er ja auferzogen,
Was Wunder daß Er hat die Weisheit eingesogen.
Dies Lob muß Ihm mein Freund der scheele Neid selbst geben
Wie Er mit Hercules hat einen Bund gemacht:
Ihr woltet jederzeit mit Müh nach Weisheit streben,
Bis daß Ihr euren Ruhm zum höchsten Grad gebracht
Fridriciana soll hiervon ein Merckmahl sehen,
Indem Er ietzt getrost kan zum Catheder gehen,
Ich wüschte demnach Glück zu solchen Tugend-Proben,
Ja Fama rufft Sie schon an allen Orthen aus,
Die Nach-Welt wird Ihn auch und seine Klugheit loben,
Er hat das Bürger-Recht in Pallas Ehren-Haus.
Dum wer de ANIMA mit Ruhm kan disputiren,
Dem muß ohnstreitig auch der Lorbeer-Zeiß gebühren.

Hiermit wolte den Herrn Respondenten als
seinen Werthesten Freunde wohlmeynend
gratuliren / dessen ergebenster

Jo. Christianus Hübner/

Med. Cand. Halens.

Corpo-

Corporis ac Animæ quæ sint commercia, dudum est
Valde inter doctos res agitata Viros,
Materiam hanc potuit nemo referare profundam,
Ut nullus dubiis sit maneatque locus,
Hoc præstas HIPPI & commercia talia monstras
Res tota ante oculos clara patensque jacet,
Perge precor studiis abstrusum inquirere verum,
Gloria sic quoque Te clara patensque manet,

Fautori suo atque Amico honoratissimo, Do-
mino Respondenti his paucis obseruan-
tiam suam testari voluit eius obseruan-
tissimus,

Io. Benjamin Affmann,
L. L. Cult.

Wer seinen Fleiß gedencet zum Nutzen anzuwenden/
Der macht es so, daß man vor andern deutlich
sehaut,
Weil diese kluge Welt sich nicht zum Schein läßt blenden,
Es muß ein Weiser seyn, dem sie sich anvertraut,
Sie Hochgeehrter Freund beweisens mit den Wercken,
Daß Sie die edle Zeit am besten angewandt,
Der Höchste wolle Sie hinsüro ferner stärken,
Er mache Ihren Ruhm in aller Welt bekant.

Dieses wünsche ein aufrichtiger
Freund/

Franciscus Ludovicus Franck,
Berolinensis,

C 3

Die

Die Wahrheit ist, die uns erfreuen kan,
Darum erblickt man Ihn auf ihren Anmuths-We-
gen,

Und höret seinen Mund die Lügen widerlegen,
Er kämpfft für Sie und thut auch recht daran,
Die Wahrheit ist, die uns unsterblich macht.
Er fahre nur so fort der Welt dis Bild zu zeigen,
Dann wird sein Nahme auch bis an die Sonne steigen,
Sie ist allein der Seelen schönste Pracht.

Mit diesen wenigen Zeilen wolte dem
Herrn Respondenten gratuliren
dessen getreuer Freund und Diener/

C. E. Simonetti,

L. L. Stud.

Monsieur Hippus

JE vous felicite de tout mon coeur de votre presente
dissertation souhaitant, que le grand Dieu dans vos
Etudes vous veuille touiours benir, de mon coté
je vous assure de ma reconnoissance, de la peine que
vous vous êtes donnés de m'enseigner, menommant a
cause de cela.

Monsieur

Halle de gem
Aout. 1720.

Votre tres humble Seruiteur,
de Saintfort de Wesel.

✂) o (✂

Af 364^a

(1)

ULB Halle

001 602 721

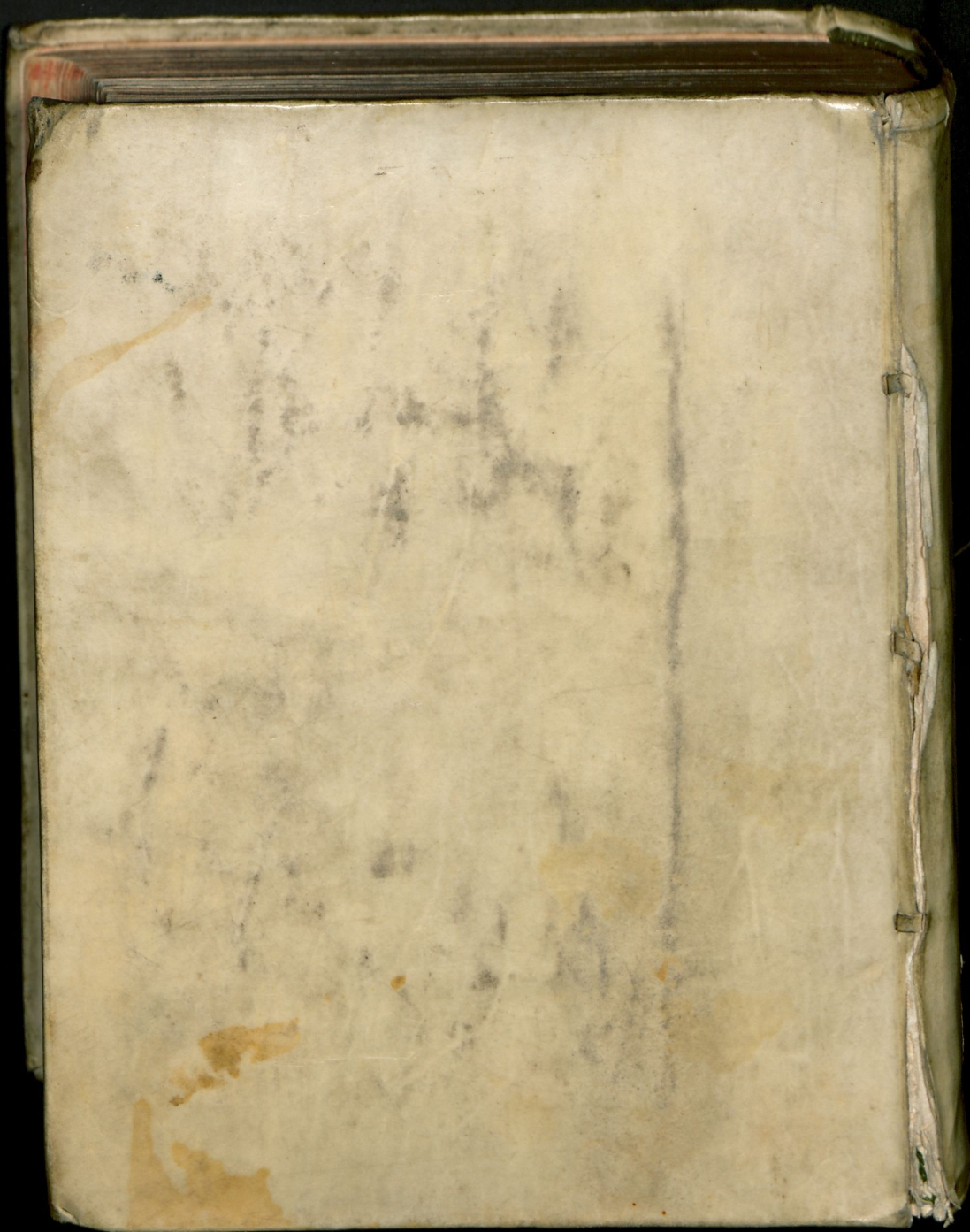
3

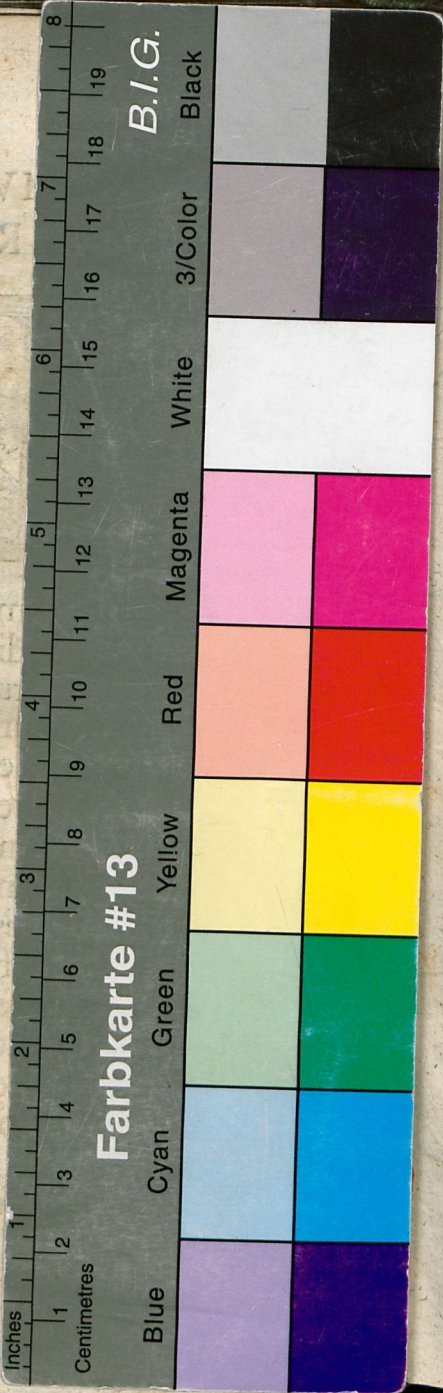
sb.

Q. D. B. V.
EXERCITATIO ACADEMICA
DE

COMMERCIO INTER ANIMAM ET CORPVS,

QVAM
INCLYTI PHILOSOPHORVM ORDINIS
CONSENSV

PRAESIDE

M. CHRISTIANO GEORGI
SCHÜSLERO,

HALBERSTADIENSI,
D. V. AVGVSTI c^o 16ccxx.
HORIS CONSVETIS

ERVDITORVM EXAMINI SVBMITTIT

IOANNES THEODORVS HIPPIV
HALENSIS PHIL. ET SS. THEOL. CVLT.

HALAE MAGDEBVRGICAE,
LITTERIS IOHANNIS GRVNERI, ACAD. TYPOGR.

